

BOOK RECEIVED

Schubö, W. Uehlinger, H.-M., 1984, SPSS^{*}: Handbuch der Programmversion.
Gustav Fisher Verlag, wyd. I, 493 s.

Książka zawiera szczegółowy opis systemu statystycznego SPSS^{*} (Statistical Package for Social Sciences). System SPSS^{*} jest najnowszą wersją istniejącego od 1965 roku i ciągle doskonalonego systemu SPSS. Bliższe informacje o rozwoju tego systemu można znaleźć w recenzji książki: Beutel, P., Schubö, W., 1983, SPSS 9 — Statistik-Program-System für die Sozialwissenschaften. Gustav Fisher Verlag, wyd. IV, 323 s, opublikowanej w Acta theriol. 28: 473—475.

SPSS^{*} jest systemem programów komputerowych umożliwiającym tworzenie nowych i modyfikowanie istniejących zbiorów danych oraz analizowanie ich metodami statystycznymi. Zbiory danych mogą mieć strukturę prostokątną (tabelaryczną) o stałym układzie kolumn lub hierarchiczną, gdzie układ kolumn może być zmieniany w miarę wprowadzania kolejnych danych. Zbiory danych są przechowywane na nośniku stałym i mogą być wielokrotnie wykorzystywane. Modyfikowana może być zarówno struktura, jak i zawartość zbioru danych. Zestaw możliwych metod przetwarzania zawiera 31 programów statystycznych. Wśród nich są zarówno programy służące do wyprowadzania danych w postaci tabelarycznej lub graficznej, jak i pozwalające na analizę danych. Z najbardziej zaawansowanych metod statystycznych można wymienić: analizę czynnikową i wyróżnikową, metody nieparametryczne, analiza modeli, analiza szeregów czasowych, analiza gronowa i analiza tabeli śmiertelności. Przetwarzanie i analizę danych umożliwia specjalny język programowania systemu SPSS^{*}. Współpraca z systemem może odbywać się w trybie konwersacyjnym, gdy użytkownik podaje kolejne instrukcje, które są wykonywane przez system, lub w trybie wsadowym, gdy użytkownik uruchamia program zawierający zbiór instrukcji do wykonania. Sposób podawania instrukcji lub uruchomienia programu zależy od typu komputera. W stosunku do poprzedniej wersji (SPSS 9) system ma więcej programów statystycznych, krótszy czas wykonywania obliczeń i możliwość wprowadzenia hierarchicznej struktury danych.

Książka stanowi podręcznik systemu SPSS^{*} dla użytkownika. W kolejnych rozdziałach omówiono pojęcia podstawowe, wprowadzanie danych, diagnostykę błędów, modyfikowanie danych i parametrów systemu, zasady przetwarzania danych, wybierania danych do analizy i wyprowadzania danych i wyników. Blisko połowę książki zajmuje opis 31 programów statystycznych. Każdy opis zawiera informacje o sposobie korzystania z programu, interpretację otrzymanych wyników oraz wykaz literatury uzupełniającej. Nie zawiera natomiast opisu stosowanych metod statystycznych. Cała książka ilustrowana jest dużą liczbą przykładów, które ułatwiają zrozumienie treści.

Układ książki jest przejrzysty, a dobór rozdziałów i pogrupowania zagadnień pozwala na szybkie wyszukania potrzebnych informacji. Sposób prezentacji materiału jest zrozumiały i korzystanie z podręcznika nie powinno stanowić problemu dla osób, które już korzystały z komputera. Początkujący mogą natrafić na trudności spowodowane dużą złożonością systemu SPSS^{*}. Książka godna jest polecenia dla korzystających z SPSS^{*} jako pomoc przy posługiwaniu się systemem. W Polsce będzie mogła być właściwie wykorzystana dopiero po udostępnieniu systemu SPSS^{*} krajowym użytkownikom. Pewną nadzieję w tym zakresie stanowi fakt uruchomienia systemu na mikrokomputerze osobistym firmy IBM.